

Kilencvenhárom decibel

Varázslatok nélkül

Volt egyszer egy óvoda. Kőköcskából épült, építő-köcskakkal játszottak benne a dorozsmai lurkók, akik parkettaköcskákön jártak és estek-keltek, mikor éppen hogyan. A köcskák azonban sokfélék, van közöttük kopós, meg nem kopós is van. Itt kezdődik a mese. Az óvó néni — annyit mesélt a kicsiknek különféle fondor varázslatokról, hogy nyilván nem hisz bennük — gondolt egyet. Ekkor találkozott vele Kiskundorozsmán, a textilgyár kapujában.

— Le kell lakkozni — mondta lakonikus rövidséggel az óvó néni, pontosabban szólva Kondász Irén, a Kamilla utcai óvoda vezetője.

— Rendben. El van intézve — ezt Szíver István, a gyárvezető helyettese mondta hasonló tömörséggel.

Az óvó néni mosolygott, hogy lám, mégsem valamelyik jó tündért kellett megkérni a parketta lakkozására, és mosolygott a gyárvezető-helyettes is.

— Így szoktuk, mindig segítünk.

— Brigádállítás? — kérdeztem, mert ilyen dolgok hallatán mindig ilyesmi jut eszembe.

— Nem. Érdek. Ha szívesen segítünk is, akkor is hozzá tartozik az igazsághoz, hogy érdekünk is ezt diktálja. Dolgozónk zöme nő, a gyerekeket szeretnék óvodába járatni, az óvoda vezetői viszont halásak a segítségért. Érti?

Értettem.

— A gyerekekről jut eszembe... Van-e utánpótlásuk. A textiliparban ez talán még a műszaki fejlesztésénél is súlyosabb gond.

— Igyekszünk toborozni.

— Iskolákban?

— Persze. Ma ez már nem megy másképp.

— Torobozni lehet, de az a nagyobb kérdés, hogy itt maradnak-e a toborzottak, és meddig...

*

— Hány decibel van itt?

Panker Sándor, a szövőüzem vezetője:

— Kilencvenhárom. Soknak tűnik?

— Nem. Csak alig értem a saját szavamat.

— Meg lehet szokni. És ez a zajszint belül van a határon. Meg van védőeszköz is.

— Használják?

— Kevesen.

A szövődében a B műszak dolgozik. Az üzemvezető szobája mellett éppen rög-tönzött termelési tanácskozást tartanak.

A hangerőt illetően itt sem kevés a decibelszám. A három asszony igencsak kiereszti a hangját. Sok a baj. Az elmúlt esztendőben 24 szövőő közül 9 ment el, a gépeknek pedig menniük kell, s így azoknak kell helytállni — akik maradnak.

— És kik maradnak? — ezt én kérdezem Cs. Horváth János főművezetőtől.

— Inkább a régiék. Mentek el olyanok is, akik most kapták volna meg a törzsgárdajelvényt 15 éves munkájukért.

— Hová mennek?

— Legtöbben a kereskedelembe — mondja Panker Sándor.

A három asszony, Ben-szóth Józsefné, Lajkó Imréné és Dudás Nándorné bólint erre.

— És mi a legnagyobb baj? — kérdezem tőlük.

Egymás szavába vágva mondják:

— Most a leszedés. Mert a segéd munkások csinálják is, meg nem is.

— És hogy nincs elég segéd munkás — ezt már Panker Sándor teszi hozzá magyarázatul.

Lassan megértem, hogy miről van szó; ha egy gépen henger kell cserélni, s

ha ez a csere indokolatlanul sokáig tart, az a szövőőnk fizetését erősen csökkenti.

— Tudja, hogy mitől kapjuk föl a legtöbbször a vizet? — szegezi nekem a kérdést Dudás Nándorné.

— Nem.

— Attól, hogy a maiak nem veszik komolyan a munkát. Mi terhesen is itt dolgoztunk, szinte az utolsó napig, a mai fiatalok akkor is kiíratják magukat, ha semmi bajuk sincsen. Szóval ez a baj, mert fegyvelem így nem lesz, ha szólni mernek valaki, mennek máshová...

*

— Nehéz évekre nehezek következnek — magyarázza Panker Sándor —, a feladatok mindig nagyobbak. Rekonstrukció van nálunk. Új gépek jönnek.

— Újak?

— Nálunk azok, mert most hozták ide őket. Régiek, de jók még.

— A minőségi szabványt szigorították...

— A terv — a mennyiség — viszont nem csökkent.

— Akkor?

— Új prémiumrendszer dolgoztak ki. Műszaki, munkaszervezési újításokon is dolgozunk. Eppen ezekben a napokban van átfogó alkatrész-revizió. Felmérjük, hogy miből mennyi van, s

megpróbáljuk ésszerűen elosztani a műszakok között.

— Eddig nem így volt?

— Nem. Dugdosták egymás elől az alkatrészeket. Ez most megszűnik. És javult másban is a helyzet. Az anyagmozgatás gépesítéséről beszélnek. Épült egy modulcsarnok, ahová és ahonnan targoncákkal lehet szállítani az árut.

— És a szövőőnk közötti háborúk?

— Vita nélkül semmi sem megy. Viták pedig főképp akkor vannak, ha nehezebben mennek a dolgok...

— Megoldás?

— Megtaláljuk. A régi dolgozóknak lehet bízni. Cipelik a hátukon a gyárat, néha morogva és zsörtölődve persze, de cipelik, s nekünk, vezetőknél ez a garancia, meg az, hogy az újakat is tanítják minden lehetséges idejükben. Érti?

*

Másodjára tették föl nekem a kérdést rövid idő alatt. Tényleg, értem-e? Ezen töprengök a gyár büféjében egy kávé mellett.

Mindenesetre úgy gondolom, hogy a textilművek dorozsmai telepén értik a dolgukat, nehéz körülmények között állnak helyt, s ezt tisztelni kell. Megértve őket.

Petri Ferenc

Az új modulcsarnok

Segít a számítógép

Panelszállítás a DÉLÉP-nél

A tervező a rajzon megjelöli, az adott épületen milyen sorrendben kell bemelni a betonelemeket, hogy a legrövidebb idő alatt épüljön föl a ház. Ennek megfelelően kell összeállítani az elemek szállítási terveit. Itt sok szempont érvesnyül; a legfőbb: a folyamatoság, mert csak így biztosítható a zökkenőmentes építés, a gépek kihasználása. Van azonban más is. Egy járműre, annak két oldalára két-két elem rakható. Ha a plató egyik felén nagyobb a panelok súlya, mint a másikon, akkor a kocsi könnyen borul. S figyelni kell arra is, hogy tíz tonnánál nagyobb mennyiség ne legyen a járműn, mivel az ennyit bír, és a közutakra sem lehet nagyobb teherrel rámenni.

A DÉLÉP-nél ezt a szállítást megelőző munkát eddig hagyományosan végezték; a gondolatot ceruzával papírra vetették. Egyetlen tizemeletes épület elemeszállítási tervének összeállításához megközelítőleg három nap kellett, a technológusnak. S ha ugyanazt a házat más környezetben építik, változik a panelok beépítési sorrendje, s a szállítási terv is. Ilyenkor minden kezdő-

dik előlről. Akadt más jelle-gű gond is. A házfárbán minden járműre rakott szállítmányhoz papírt írtak arról, hogy milyen típusú panelból hány darabot vitt el az adott kocsi. Az adminisztrációt tovább bonyolította, hogy ezek után össze-síteni kellett a bizonylatokat, s azok csak a summázás után kerültek a számítógépközpontba, ahol az elemekről a nyilvántartást vezették. Az is előfordult, hogy a művezető gondolt egyet, s nem a tervnek megfelelő sorrendben építette a házat. Így fejreállt a szállítási és az elemkiadási program, s emiatt sokszor nem volt folyamatos az építés.

Hogy hol, mikor, mi törté-nik, s hogy a dolgokról idő-ben tájékozódhassunk, ahhoz nagy segítséget nyújt a számítógép. A DÉLÉP szakemberei négy hónapja kezd-ték vizsgálni, hogy a panel-szállítás szervezési folyamata-t hogyan lehet egyszerűsíteni. Erre a tervet elkészül-tek. Ami eddig egy ember-nek négy napig tartott, azt a gép fél óra alatt elvégzi. A házfárbán, ahol az elemeket kiadják, a szállítmá-nyok összetételét nem kell külön-külön papírra írni, s

Nemzetközi
vasúti
tanácskozás
Szegeden

A vasutakon az egyik leg-veszélyesebb munka a járművek össze- és szétkapcsolása. Egyre kevesebben is vállalják ezt a munkakört. Főként ez indította a szocialista országok vasútjait arra, hogy a többi európai vasúttal együtt előkészítsék az önműködő, központi kapcsoló vonó- és ütközőkész-ülékek alkalmazását a vasúti járműveken. A szocialista országok vasútjai fejlesztési egyezmény keretében foglal-koznak olyan önműködő vasúti kapcsolóberendezések kialakításával, amely a szov-jet vasutak, és a nyugati or-szágok hasonló berendezései-hez kapcsolódik. Munkájuk befejezési fázisához érkeztek.

Az említett berendezések dokumentálásával és fejlesztéssel foglalkozik az a nemzetközi vasúti tanácsko-zás, amelyet tegnap, hétfőn délelőtt Szegeden, a MÁV-igazgatóság épületében Me-gyik Ferenc vasútiigazgató-helyettes nyitott meg. Az öt-napos tanácskozás munkájá-ban a szocialista országok vasútjainak együttműködési szervezete (OSZZSD) tagjai közül a bolgár, az NDK, a lengyel, a román, a cseh-szlovák és a magyar vas-utak, valamint az említett országok iparának szakértői vesznek részt.

A tanácskozás első napján elmondották, új kapcsolókész-ülékek bevezetésével biz-tonságosabbá és gyorsabbá válik a munka. Megrövidül a kocsik kapcsolására fordít-tott idő, növekszik a ren-dező-pályaudvarok átbocsátó-képessége és a tolatómozdo-nyok teljesítménye. Az új készülékek felszerelése lehe-tővé teszi a mainál nagyobb terhelésű vonatok továbbítá-sát, s a vasút automatizálá-sának is fontos állomását jelenti.

Szót érteni
az emberekkel

A párt valamennyi tagjától elvárja politikájának állandó, folyamatos ismertetését, magyarázatát, indoklását és védelmét. A kommunistáknak ez mindennapos természetes kötelezettségük. A párt egész agitációs, közvéleményformáló tevékenysége is minde-nekelőtt erre épül. Hiszen az MSZMP-ben nincsenek külön feladattal megbízott „agitátorok”: minden egyes párttag a környezetében élők politikai gondolkodásá-nak formálója, a párt politikájának személyes képviselője, népszerűsítője.

Ismert elve ez pártmunkánknak, mégis szükséges időről időre felidézni, hangsúlyozni. Márcsak azért is, mert a tömegtájékoztatási eszközök soha nem látott méretű elterjedésének korszakában óhatatlanul és is-mételten felvetődik a kérdés: vajon nem tűnt-e le immár a személyes agitáció időszaka, nem vált-e a politikai munkának ez a formája időszerűtlenné? A tapasztalatok elemzése alapján azonban erre a kérdé-sre egyértelmű nem-mel felelhetünk. Sőt, mint a Poli-tikai Bizottság legutóbbi állásfoglalása is kiemelte: nemhogy csökkenne, de egyenesen növekszik a köz-vélemény alakításában a személyes meggyőzés, a köz-vetlen élőszó szerepe.

A szociológiai elemzések nemcsak hazánkban, de másutt is tanúsítják, hogy a tömegkommunikáció in-formációinak, érveinek be- és elfogadásában a külön-böző kis közösségekben kulcsszerepet játszanak a te-kintéllyel rendelkező emberek, az úgynevezett véle-ményirányítók. Létfontosságú politikai érdekünk — s ennek érvényesítése nem kis részben a helyi párt-szervezeteken múlik —, hogy lehetőleg minden közös-ségben a párt tagjai, a kommunisták töltsék be a vé-leleményirányító szerepét, vagyis az ő szavuk legyen a mérvadó.

Ehhez minden alapfeltétel adott. A párt tagjai ál-talában olyan emberek, akik munkájukkal, magatar-tásukkal tekintélyt szereztek maguknak környezetük-ben. Már a tagfelvételnél érvényesül az a törekvés, hogy a párt soraiba olyanok kerüljenek, akik politiká-zó emberek, akik a különböző tömegszervezetekben, társadalmi mozgalmakban tanulélet adták a politikai kérdések iránti érdeklődésüknek, a párt politikája irán-ti elkötelezettségüknek. Erre az alapra építve kell a pártszervezeteknek tudatosan erősíteniük tagjaik agi-tációs, politikáló készségét és képességét.

Ennek az agitációnak a közvetlen formája, kerete a környezettel folytatott mindennapos véleménycsere. Hiszen nem vadidegen, ismeretlen emberekhez kell el-menni agitálni (mint valamikor a „házi agitáció”, a falujárás idején), hanem a munkahelyi, szomszéd-sági, rokonsági környezetben, az ország és a világ dolgait meghányva-vetve kell képviselni és ismertetni a párt álláspontját. Eppen ezért az agitáció semmiképpen sem „egyirányú utca”, amelyben csak egyetlen irány-ban haladnak az érvek és a vélemények. Nem az a cél, hogy csak a párttag szava hallatsszék, a párt-on-kívüliek pedig legfeljebb kérdéseiket tegyék fel. A sze-mélyes meggyőzés éppen ebben különbözik az újság-cikktől, a pártnap, illetve rádiós, vagy televíziós adá-sától, avagy a fórum jellegű műsoroktól is. Párbeszéd ez, amelyben minden oldalról hangzanak vélemények, s felszínre kerülnek az eltérő gondolatok is.

Természetesen nem titkoljuk: azt szeretnénk, ar-ra törekszünk, hogy ebben a kölcsönös véleménycsere-ben a párttagok szava legyen a meggyőző, az ő ér-veik találjanak elfogadásra, a közvélemény az általuk elmondottak jegyében formálódjék minden kérdésben. S ez el is érhető, ha a pártszervezetek céltudatosan fog-lalkoznak vele, más szóval, gondot fordítanak az agi-táció elmélyült, átgondolt irányítására.

Mindenekelőtt arra van szükség, hogy a párttagok mindenütt kellően felkészültek és tájékozottak legye-nek. Az általános felkészültséget, az összefüggések ismeretét elsősorban a politikai oktatás, a propaganda-munka adhatja meg számukra. Ha a foglalkozásokon nem elvont tételekkel ismerkednek a résztvevők, ha-nem élő eszmékkel, ha az elmélet állandóan szembe-sül a gyakorlattal, akkor a propaganda képes felvé-rezni a párttagokat az események megértéséhez, átte-kintéséhez szükséges tudással és látásmóddal.

E-nnek azonban párosulnia kell a párttagok „nap-ra kész” informálásával is. Hiszen érvelésük csak akkor lehet meggyőző, ha ismerik a politi-kai elhatározások mögött meghúzódó konkrét tényeket és összefüggéseket, a döntések indítékait. Az alapszer-vezeti vezetőségek mindinkább megkapják ezt az in-formációt, de ezt szükséges tovább is adni, hasznosít-va erre a taggyűléseket, a pártcsoporthatokat, a politikai vitaköröket, és a pártélet más fórumait.

A feladat azonban nem szűkíthető csak a párttag-ság felkészítésére. Többről van szó: magában a párt-tagságban is meg kell teremteni előzetesen az egyet-értést ahhoz, hogy a közvélemény formálásában meg-győződéssel és eredményesen tudjon részt venni. A pártfegyelem nyilvánvalóan kötelez — de az igazi fe-gyelmezettség alapja is csak a meggyőzés lehet. Már-pedig azzal mindig számolni kell, hogy a különböző konkrét döntések eltérő módon érinthetik az egyes párttagok közvetlen napi érdekeit — nemcsak előny-ven, de adott esetben hátrányosan is. Ilyen esetben kü-lönbösen szükséges, a pártszervezetben kellő időt és energiát szenteljenek az intézkedést vagy elhatározást kiváltó okok és a belőle származó hatások megérteté-sére, tisztázására.

A meggyőződéssből fakadó — és természetesen a tettek aranyfedezetére támaszkodó — meggyőző szó a jövőben is a legfontosabb eszköze lesz a pártpolitika elfogadtatásának, a politikai közvélemény és közhan-gulat formálásának. Ez adja meg a személyes, szóbeli agitáció rangját, súlyát a pártmunka egészén belül.

Gyenes László